

Maar die krijgt een bedenkelijken kant door wat ik zou willen noemen haar derde adagium: „het geloof der Gemeente”. Het principium cognoscendi wordt daardoor zoo al niet individueel, dan toch algemeen-subjectief. De Bijbel, waarin de bijzondere openbaring Gods is te vinden, is bij deze beschouwing wel niet alleen, maar vooral een „verzameling van getuigenissen” der „geloofservaringen” van profeten en apostelen. Daarmede verliest de Schrift haar objectief karakter van directe openbaring Gods te zijn, en dat te meer, wijl de theopneustie of de inspiratie der schrijvers niet genoegzaam onderscheiden wordt van de illuminatie of verlichting, die aan al Gods kinderen eigen is. Ook is, als gevolg uit het ethisch beginsel, de niet genoegzame onderscheiding tusschen rechtvaardiging en heiliging niet onbedenklijk.

Dit nu brengt mij tot de GEREFORMEERDE orthodoxie ten onzent, die voor mij identiek is met CALVINISME. Op de Reformatie der 16de eeuw heeft, ook in ons vaderland, de Reformator van GENÈVE het stempel van zijn machtigen geest gezet. Ook voor hem, die, met heel de Kerk van CHRISTUS, God als den Drieëenige belijdt, is Hij de Absolute, en alle zijn der schepselen is tegenover Hem dan ook slechts relatief. Maar God is voor CALVIJN ook in dien zin de Absolute, dat Hem alleen toekomt de volstrekte souvereiniteit. Deze erkenning van Gods souvereiniteit is het grondbeginsel der Gereformeerde orthodoxie. CALVIJN, de pater ecclesiae reformatae bij uitnemendheid, vond dit beginsel niet in den weg der wijsgeerige bespiegeling, maar in de Schrift, en het Calvinisme is dan ook geen philosophie, maar religie; christelijke religie van, zooals DR. KUYPER, de stichter onzer Universiteit, het eens heeft gezegd, „groote keur”. Uit dit grondbeginsel van het Calvinisme volgt dan — het is nog onlangs zoo juist aange-toond⁷⁾ — zoowel de Gereformeerde beschouwing omtrent de Schrift, als die omtrent de Kerk, de wereld en het leven, en ook, wat men het „cor ecclesiae” heeft genoemd, de Voorbeschikking.

„Nous sommes issus de Calvin.” Dit woord van GROEN geldt zoowel van die doctores ecclesiae reformatae, onder wie VOETIUS, Aristotelicus als THOMAS VAN AQUINO, de voornaamste is, als van heel het geslacht dier overtuigde CALVINISTEN uit onze gouden eeuw.